

СИЛАБУС КУРСУ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**
Спеціальність: **022 Дизайн**
Спеціалізація: **022.01 Графічний дизайн**
Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: **«Графічний дизайн»**

Рік навчання: **4**
семестр: **7**

Кількість кредитів: **4**
мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП: д. архіт., проф. **Дячок Оксана Миронівна**

Контактна інформація: Ternopil-oks@wunu.edu.ua, (0352) 47-50-50#19-222

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Збереження культурної спадщини» Метою дисципліни є формування у студентів системних знань про культурну спадщину України та світу, її значення у житті суспільства та культурної ідентичності; ознайомлення із сучасними методами збереження, дослідження, реставрації та музеєфікації об'єктів культурної спадщини; виховання поваги, відповідальності та дбайливого ставлення до культурної спадщини задля сталого розвитку.

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів класифікувати об'єкти культурної спадщини за типами та видами; розуміти цінність об'єктів культурної спадщини у світі, в Україні, регіоні; дати основні поняття про пам'яткоохоронну нормативно-правову базу України та світу; показати приклади реалізації проектів зі збереження та популяризації культурної спадщини.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Розмаїття культурної спадщини, її місія			
2 / 2	Тема 1. Феномен культурної спадщини. Класифікація об'єктів культурної спадщини за видами та за типами.	Знати про сутність і місію культурної спадщини. Вміти класифікувати об'єкти культурної спадщини за видами та за типами	Поточне опитування
2 / 2	Тема 2. Пам'ятки України	Знати про мету та глобальну	Поточне

	у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Мета та глобальна стратегія. Культурні критерії.	стратегію Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Вміти визначати культурні критерії. Розуміти цінність пам'яток України у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	опитування
4 / 2	Тема 3. Історичні міста та пам'ятки на території Тернопільської області. Пам'ятки національного та місцевого значення.	Знати Історичні міста на території Тернопільської області, пам'ятки національного та місцевого значення.	Поточне опитув.
2 / 2	Тема 4. Нематеріальна культурна спадщина України, репрезентативний список.	Розуміти сутність нематеріальної культурної спадщини. Знати об'єкти нематеріальної культурної спадщини України та її цінність.	Поточне опитув.
4 / 4	Тема 5. Культурна спадщина у законодавчому й правовому полі України. Міжнародні документи у сфері культурної спадщини, ратифіковані в Україні.	Знати українські та міжнародні законодавчі та правові основи забезпечення захисту культурної спадщини. Знати про роботу органів влади у сфері збереження та управління культурною спадщиною. Розуміти виклики у сфері культурної спадщини в умовах війни.	Поточне опитув.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти та проблеми збереження культурної спадщини

2 / 2	Тема 6. Проблеми збереження пам'яток України в умовах окупації Криму та російсько-української війни. Міжнародний досвід охорони та збереження культурної спадщини. Захист культурних цінностей в умовах війни.	Знати про пам'ятки культурної спадщини на території окупованого Криму та в місцях проведення бойових дій, про міжнародний досвід охорони та збереження культурної спадщини під час збройного конфлікту.	Поточне опитув.
2 / 2	Тема 7. Збереження культурної спадщини у заповідниках, скансенах, в архівах, у музеях, бібліотеках.	Знати історію виникнення та розвиток заповідників, скансенів, архівних та бібліотечних фондів та їх діяльність у сфері збереження культурної спадщини.	Поточне опитув.
4 / 4	Тема 8. Історико-культурні заповідники	. Знати про роль історико-культурних заповідників у справі	Поточне опитув.

	Тернопілля.	збереження культурної спадщини. Знати історію формування та розвитку Національного заповідника «Замки Тернопілля», Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника, Бережанського державного історико-культурного заповідника, їх найзначніші пам'ятки.	
4 / 4	Тема 9. Реставрація як форма збереження культурної спадщини. Сучасні підходи до реставрації культурних цінностей. Найвідоміші нерухомі пам'ятки Тернопільської області: приклади реставраційних проєктів.	Знати про реставрацію у контексті збереження культурної спадщини, найвідоміші нерухомі пам'ятки Тернопільської області.	Поточне опитув.
4 / 4	Тема 10. Культурна спадщина і глобальні цілі сталого розвитку. Соціальна відповідальність. Культурна спадщина і розвиток сучасного міського простору та сталий туризм.	Знати про роль культурної спадщини у глобальних цілях сталого розвитку, значення культурної спадщини в розвитку туризму.	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрес Г. О. Охорона культурної спадщини України в контексті світових інтеграційних процесів (друга половина ХХ – поч. ХХІ ст.) : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства за спец.: 26.00.05 – музеєзнавство, пам'яткознавство. К., 2009. 11 с.
2. Архітектура василіанських монастирів у процесі формування сакрального образу міст Тернопільщини. О. Дячок. Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування, 2021, № 60, с.12-22. DOI: [10.32347/2077-3455.2021.60.12-22](https://doi.org/10.32347/2077-3455.2021.60.12-22)
3. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14>
4. Закон України «Про культуру». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
5. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>
7. Закон України «Про охорону археологічної спадщини». URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15>

8. Закон України «Про охорону культурної спадщини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>

9. Історико-культурна спадщина: проблеми дослідження і збереження / ред. кол.: В. О. Горбик (відп. ред.), О. П. Дорошко, С. І. Кот, О. І. Лугова, ін. К., 1998. 399 с.

10. Конвенція про закони і звичай сухопутної війни [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_222

11. Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_226

12. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089

13. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69

14. Кот С. І. Про стан збереження культурної спадщини України: Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» 18 квітня 2018 р. / відп. ред. В. М. Даниленко. К., 2018. 43 с.

15. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / ред. кол.: В. А. Смолій (голова), Г. В. Боряк, В. М. Даниленко, ін. К., 2015. 486 с.

16. Культурна спадщина людства: збереження та використання : навч. посіб. / за ред. В. І. Акуленко, І. П. Магазинщикова, М. І. Моздир, О. О. Тарасенко. Львів, 2002. 160 с.

17. Культурна спадщина України : бібліогр. покажч. / уклад.: В. В. Степко, Г. О. Стешенко, Т. В. Улятовська, А. А. Чернявська. К., 2012. 140 с.

18. Культурна спадщина України: інноваційні підходи та сталий розвиток: навч. посібник / П. В. Вербовацька, І. І. Гнідик, О. М. Годованська та ін. Львів: Львівська політехніка, 2022. 147 с.

19. Курило Т. В. Правова охорона культурної спадщини України. Львів, 2005. 156 с.

20. Литовченко В. В. Роль ЮНЕСКО в охороні та збереженні культурної спадщини в Україні (1954–2010 рр.) : дисертація канд. іст. наук за спец.: 07.00.02. Миколаїв, 2015. 200 с.

21. Нематеріальна культурна спадщина України. *Офіційний сайт Міністерства культури та інформаційної політики України*. URL: <https://mkip.gov.ua/content/nematerialna-kulturna-spadshchina.html>

22. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні : пам'ятка / уклад. О. О. Скаченко, наук. ред. Ю. М. Ключко. К., 2014. 71 с. : іл.

23. Поливач К. А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України. К., 2012. 208 с.

24. Рибчинський О. Аналіз програм збереження культурної спадщини України. URL: <https://kultura.org.ua/wp-content/uploads/Heritage.pdf>

25. Спільна історія. Діалог культур : навч. посіб. Львів, 2013. 256 с.

26. Які об'єкти охороняє ЮНЕСКО в Україні?. *Незалежний культурологічний часопис «І»*. 2020. URL: <https://ukrainer.net/unesco-v-ukraini>

Додаткова література

1. Theoretical studies of identity in the sacral architecture of Ukraine. Cherkes, B., Diachok, O., Hernik, J. *Architectural Studies* This link is disabled., 2024, 10(1), pp. 58–68.

DOI: [10.56318/as/1.2024.58](https://doi.org/10.56318/as/1.2024.58);

2. Protection of cultural heritage. Ternopil castle. Diachok O.M., Kolodrubska O.I., Volska S. O. *Modern engineering and innovative technologies* 25 (№25 - 02), 58-67.

DOI: [10.30890/2567-5273.2023-25-02-042](https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-25-02-042)

3. Design and new functions of rural cultural institutions. Kolodrubaska, O., Diachok, O., Kysil, S., Semyroz, N., Danchak, I. AIP Conference Proceedings This link is disabled., 2022, 2574, 170001.

DOI [10.1063/5.0105630](https://doi.org/10.1063/5.0105630)

4. Sacred image of ternopil region. Dyachok, O. Architectural Studies This link is disabled., 2021, 7(1), pp. 9–16. DOI: [10.23939/as2021.01.009](https://doi.org/10.23939/as2021.01.009)

1. *Correlation of sacred architecture and painting in Western Ukraine.* Cherkes, B., Diachok, O., Panfilova, O., Tarasiuk, I. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 2020, 960(2), 022109. DOI: [10.1088/1757-899X/960/2/022109](https://doi.org/10.1088/1757-899X/960/2/022109)

7. Особливості та комплексне дослідження сакральних будівель кінця XX-початку XXI ст.(на прикладі храму св. Петра в м. Тернопіль). О Дячок, Л Шулдан, А Янбухтіна. Містобудування та територіальне планування, № 77 (2021), с. 181-195. DOI: [10.32347/2076-815x.2021.77.181-195](https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.77.181-195)

8. The peculiarities of formation of architecture and design of the farmstead in modern conditions on the example of the western region of Ukraine. Diachok, O., Kolodrubaska, O., Kysil, S., Semyroz, N., Kuziv, M. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 2020, 960(3), 032001. DOI: [10.1088/1757-899X/960/3/032001](https://doi.org/10.1088/1757-899X/960/3/032001)

9. UNESCO World Heritage List. URL: <http://www.thesalmons.org/lynn/world.heritage.html>

Інтернет-джерела:

Архіви. URL: <http://www.archives.gov.ua/>

Літопис. URL: <http://litopys.org.ua/>

Вікіпедія. URL: <http://uk.wikipedia.org>

Музейний простір. URL: <http://prostir.museum/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

ПОЛІТИКА ЩОДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhenya_guzult_porer_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом)

приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Залік

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (1-5 теми, 5 оцінок).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (6-10 теми теми – 5 оцінок).		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу	Оцінювання творчого завдання.
2. Модульний контроль 1 проводиться на лабораторному занятті в кінці 5 теми. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання зарисовок, які оцінюються в 40 балів.		2. Модульний контроль 2 проводиться на лабораторному занятті в кінці 10 теми. Оцінка за виставляється на підставі виконання зарисовок, які оцінюються в 40 балів.			

Шкала оцінювання

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-10

	EpsonEB-505	
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10